

Woordje bij het hoogfeest van Sinksen

Misschien hebben we er nog nooit echt bij stilgestaan maar onze taal kent heel wat uitdrukkingen die met de tong verbonden zijn en die vaak niet zo vleiend of fraai zijn. Wat dacht u anders bij het horen van “een scherpe tong hebben”, “met dubbele tong spreken”, “een vuile tong hebben”, “iemand over de tong halen”, enz. Het zijn allemaal spreekwoorden die wellicht het gevaar van onze tong in het licht willen stellen. En dat is uiteraard niet toevallig, want met onze tong kunnen we heel wat kwaad stichten.

Vandaar ook wellicht het verband tussen de slang die het kwaad verzinnebeeldt en haar lange listige tong. En merkwaardig genoeg zijn het meestal de vernietigende woorden die blijven hangen en ze zijn niet schaars. Bij het doornemen van de dagelijkse pers vindt u de ene scherpe uithaal na de andere. Sommige gezagsdragers en politici maken er zelfs graag hun handelsmerk van en dat lijkt precies nog te werken ook, voor zover we de peilingen mogen geloven. Maar of de samenleving er maar ergens beter van wordt, is meer dan twijfelachtig. Vaak komt het enkel de polarisatie ten goede.

Het zou dus beter zijn, mochten we de loop van onze tong iets beter bewaken en er alles voor over hebben om een andere tongval te hebben. We zouden behoedzamer moeten omspringen met onze taal, met onze woorden, zodat ze niet kwetsend, verwijtend of scheidend, zijn maar zacht, begripvol en verbindend.

En dit brengt ons onmiddellijk bij het Pinstergebeuren. Daar wordt ook gesproken over tongen, tongen die vurig zijn en die mensen doen verbazen omdat ze begrip en verstandhouding tot stand brengen.

Maar dit veronderstelt een grondige mentaliteitsverandering, want de kritische houding die leidt tot afwijzing, afkeuring en afbraak, zit diep in ons gebakken. Commentaar geven op anderen, het lijkt wel onze tweede natuur te zijn.

Wil er dus iets nieuws doorbreken, dan zal onze gewone manier van doen onderuit moeten worden gehaald, getuige trouwens ook de beschrijving van het Pinkstergebeuren. Er is er sprake van een krachtige wind die de plaats vervult met een hevig gedruis, een wind, die notabene in de hemel zijn oorsprong vindt. Het beeld kan haast niet duidelijker.

Het gaat dus om de doorbraak van iets fundamenteel nieuws, een ander leven dat gekenmerkt wordt door een hemelse oorsprong. Bij de eerste schepping was er ook sprake van de geest die als een wind over de oer-chaos waaide zodat er ordening kon ontstaan, ordening die leven tot stand bracht.

Wel, daar gaat het ook om met Pinksteren. Het gaat hier ook om leven, expliciet om nieuw leven, leven dat niet meer getekend wordt door scherpe tongen, die door hun harde woorden chaos scheppen en mensen in het harnas jagen.

Neen, een ander bestaan laat zich aankondigen. De hevige wind, teken van Gods Geest, is hiervan het symbool. Met het gedruis en de kracht van een wervelwind wil de Geest ons onderste boven keren zodat we tot een ander leven kunnen komen.

Hij wil een echte omwenteling in het leven teweegbrengen zodat mensen zich door een andere drive of bezieling begeesterd weten. Vandaar dat er gesteld wordt dat heel de plaats er door vervuld werd. Heel de ruimte was er vol van, en iedereen, zonder uitzondering, wist er zich door geraakt. Het gaat dus om een gebeuren dat zo indringend en overrompend is dat men er zich niet kan aan onttrekken.

Zodanig heeft het gedruis hen verder omvergeblazen, zodanig, als een aardbeving, de vaste grond waarop ze hun leven hadden gebouwd, vanonder hun voeten gehaald, dat ze er gewoon sprakeloos van werden.

Het eerste moment dat Pinksteren kenmerkt, is dus een moment van afbraak. De oude chaos waarvan de vuile tong het symbool is geworden, wordt helemaal onderuitgehaald. En zo komt er plaats vrij om iets nieuws.

En dat is het tweede plaatje van Pinksteren. Naast het gedruis, is er ook de verschijning van vurige tongen die zich boven de hoofden van de apostelen zet. Ook dit is een zeer sprekend beeld.

Vuur, het is het symbool van Gods aanwezigheid dat mensen wil aanspreken, boeien en bekoren (zoals bij het brandend braambos). Het vuur staat ook voor loutering en zuivering (zoals de smeltoven) zodat onze dubbele tong verdwijnt en onze woorden zuiver en oprecht worden. Tenslotte spreekt het vuur ons over warmte, speelsheid (een dansende vlam) en enthousiasme. En dat gebeurt bij de leerlingen effectief.

De vurige tong boven hun hoofd zal hun in staat stellen een taal te spreken met een andere tongval, een taal die niet meer agressief, verdedigend of ponerend is, maar zacht, toegefelijk en toeschietelijk zodat er een dialoog ontstaat die mensen samenbrengt en elkaar doet begrijpen.

Na het geraas van het pinksterfenomeen weten mensen zich aangesproken en begrepen. Hierdoor komt de opdracht die Jezus als verrezen Heer op de eerste paasdag aan zijn leerlingen geeft tot vervulling. Ze weten zich angeblazen om vanuit de Geest met vuur en passie te bouwen aan vrede, vreugde en verzoening. Ze hebben het hart op de tong en kunnen niet meer zwijgen van de grootheid van Gods liefde. Amen. Zalige hoogdag!

J.-Paul Guilliams.